

Kontracepcijas metodes izvēle skolēniem ar redzes traucējumiem Latvijā

Liene Muceniece¹, Dainis Balodis²

Rīgas Stradiņa universitāte, Latvija

¹ *Oftalmoloģijas katedra*

² *Patoloģijas katedra*

Ievads. Cilvēkiem ar redzes traucējumiem ir dažādi ierobežojumi kontracepcijas lietošanā. Tā kā kontracepcijas lietošanai nepieciešams vizuālais novērtējums, skolēniem ar redzes traucējumiem var būt atšķirīga kontracepcijas metodes izvēle salīdzinājumā ar vienaudžiem.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Šī pētījuma mērķis ir noskaidrot, kurām kontracepcijas metodēm Latvijā priekšroku dod skolēni ar redzes traucējumiem. Tika veiktas individuālas intervijas ar Strazdumuižas internātvidusskolas – attīstības centra vājredzīgiem un neredzīgiem bērniem – skolēniem no 16 līdz 21 gada vecumam. Kontroles grupā tika individuāli intervēti skolēni bez redzes traucējumiem. Skolēni novērtēja, kādām kontracepcijas metodēm dotu priekšroku seksuālu attiecību laikā no 0 (neizvēlētos) līdz 5 punktiem (ļoti labprāt izvēlētos).

Rezultāti. Seši no 18 skolēniem ar redzes traucējumiem ir pilnīgi droši, ka nākamā gada laikā viņiem būs seksuālas attiecības, un četri atzina, ka, iespējams, lietotu vai nelietotu kontracepciju. Bet kontroles grupā ir viens skolēns, kurš šaubās par kontracepcijas lietošanu. Skolēni labprātāk izmanto prezervatīvu kā kontracepcijas metodi, bet vismazāk priekšroku dod kontracepcijas neizmantošanai. Skolēni ar redzes traucējumiem dabīgo ģimenes plānošanas metodi novērtē ar 3,0 punktiem, bet skolēni bez redzes traucējumiem – ar 1,0 punktu. Pētāmajā grupā skolēni mazāk izvēlētos hormonālās kontracepcijas tabletes – tās novērtē ar 1,0 punktu, bet kontroles grupā šo metodi novērtē ar 3,0 punktiem. Vienādi augstu (ar 4,0 punktiem) abās grupās novērtē avārijas kontracepciju, bet pārtraukto dzimumaktu – ar 1,5 punktiem pētāmajā grupā un 1,0 punktu kontroles grupā. No visiem aptaujātajiem skolēniem 15, kas ir uzsākuši dzimumdzīvi, pēdējo seksuālo attiecību laikā ir izvēlējušies prezervatīvu.

Secinājumi.

1. Skolēni ar un bez redzes traucējumiem vislabprātāk izvēlas prezervatīvus, jo tā ir ērti pieejama kontracepcijas metode, kas neprasa labu vizuālo kontroli.
2. Skolēni ar redzes traucējumiem mazāk dod priekšroku hormonālām kontracepcijas tabletēm, jo to lietošanai ir nepieciešama laba vizuālā kontrole.
3. Skolēni ar redzes traucējumiem labprātāk izvēlētos nedrošāku kontracepcijas metodi – dabīgu ģimenes plānošanu, nevis orālās kontracepcijas tabletes vizuālās kontroles nepieciešamības dēļ.